

Akademik Rapor Hazırlama ve Yazışma Teknikleri

2. DERS

AKADEMİK RAPOR TÜRLERİ, ÖZELLİKLERİ, YAPILARI LATEX KOMUT-DOKÜMAN YAPISI

Akademik Rapor Türleri

Bilimsel sonuçlar aşağıdaki formatlarda yayımlanır:

- Kitap
- Tez
- Makale
- Bildiri
- Teknik Rapor

Hepsine «yayın» adı verilir.

Her birinin farklı karakteristik özellikleri vardır.

Diğer akademik yayın formatları:

- Patent
- Resmi rapor
- İnternet kaynakları
- Blog ve Forumları

Ortak Özellikleri

- Fikir aktarırlar.
- Temel oluşumları aynıdır.
 - IMRAD yapısını temel alır.
- Düz, mantıksal anlatımlı, açık
- Süslü ve edebi üsluplardan arınmış
- Kolay okunur
- Orijinal empirik (gözlemsel ve deneysel) ve teorik çalışmaları aktarır

Bilimsel Yazımın Kökeni

- Mağara resimleri
MO 30000
- Papirüs sayfalar
MO 2000
- Parşömen
MO 100
- Bergama-Efes-İskenderiye Kütüphaneleri Bergama'da 200.000 cilt kitap
MO 40
- Çinlilerin kağıdı keşfi
MS 100
- Gutenberg matbaada İncil'i bastı
MS 1450
- İlk bilimsel dergi (İngiltere ve Fransa'da 2 dergi)
MS 1600
- 70.000'den fazla bilimsel dergi
Günümüzde

Kitap

- Bir veya birden fazla yazar tarafından yazılabilir.
- Kısımlar, bölümler ve alt bölümlerden oluşur.
- Tanıtım, önsöz, içindekiler tabloları, kaynakça ve indeks bölümleri bulunabilir.

Kitap Türleri

- Ulusal
- Uluslararası
- Bilimsel kitaplar
- Derlemeler
- Monografi
- Başvuru kitapları
- Ders kitapları
- Ticari kitaplar

Bilimsel Kitaplar

- Konu odaklı yazılır.
- Mevcut bilimsel bilgi birikimini tanımlayıp aktarır.
- Yeni sonuçlar içermeyi hedeflemez.
- İçeriğindeki bilgilerin doğruluğunu ispatlamaz.
- Bir konu hakkındaki genel ve var olan bilgiyi derleyip okunabilir formatta sunar.

Derlemeler

- Bir editör veya editör grubu tarafından hazırlanır.
- Belirli bir konu üzerindeki güncel çalışmaları derler.
- Her kısım bir çalışma başlığı veya konusundan oluşur.
- Her bölüm başka yazar(lar)ca yazılır.
- Makalelerin derlenmesi şeklindedir.

Monografi

- Bilim adamları tarafından, bilim adamları için yazılır.
 - Hayatı, yayınları, projeleri, ödülleri vs. hakkında
- Özel bir konu ya da sorun üzerine yazılanlar, özel bir okuyucu kitlesine hitap eder.
 - Konuyu derinlemesine inceleyebilir.
 - Konuyu özel bir bakış açısıyla yorumlayabilir.
- Tek veya birden fazla yazar tarafından yazılır.

Başvuru Kitapları

- Yazıldığı konudaki gerçekleri kapsar.
 - Yöntemleri, tanımları, istatistikleri barındırır.
- Editör kitaptaki malzemenin doğruluğunu belirlemelidir.
- Örnekler:
 - Almanak
 - Atlas
 - Bibliyografya
 - Sözlük
 - Rehber
 - Elkitabı (Handbook of...)
 - Manuel

Ders Kitapları

- Okuyucu bilim adamı olan meslektaşlar değil, öğrencilerdir.
 - Teknik anlatım ve jargondan kaçınılmalıdır.
- Terimler ilk kullanıldıklarında dikkatlice açıklanmalıdır.
- Bir ders oluşturacak konu grubu ile ilgili hem tanıtıcı, hem de literatürde bulunan mevcut bilgileri verir.
- Kitabın başarısını satın alanlar değil kullananlar belirler (hocalar).

Ticari Kitaplar

- Bir konu veya yazarın kurgusu dahilinde oluşturulan içeriğe sahiptir.
- Kitabı okuyanlar genel okuyucudur.
 - Bilim adamı veya öğrenci olmak zorunda değildir.
- Teknik dille yazılmamalıdır.

Makale

- Temel bilimsel yayın türüdür.
- Hakemli bilimsel dergilerde (journal) yayımlanır.
- IMRAD yapısında yazılır.
- Başlık, yazar-adres bilgileri, özet, bilgilendirme ve kaynakça bölümleri de yar almalıdır.
- Değerlendirmeyi ilk olarak dergi editörü yapar.
- Bilimsel içeriğinin ispatlanması gereklidir.
- Kontrolü tarafsız hakemler gerçekleştirir.

Makale Türleri

- Ulusal
- Uluslararası
 - İndeksli
 1. Science Citation Index (SCI), Social Sciences Citation Index (SSCI), Arts & Humanities Citation Index (AHCI) ve SCOPUS'da listelenen dergilerdeki makaleler.
 2. Engineering Index (EI), Chemistry Citation Index (CCI), Compu Math Citation Index (CMCI), ANBAR, EconLit, Architectural Periodicals Index niteliğindeki kaynaklarda listelenen makaleler.
 - İndekssiz
 - ✦ Yukarıdaki kategorilere girmeyen, uluslararası hakemli ve sürekli dergilerde yayımlanmış makaleler.

Makale Tipleri

- **Araştırma makalesi (Research article)**
 - Orijinal bilimsel araştırma ve deney sonuçları yayımlanır.
 - Bitmiş bir çalışmanın sonuçlarının bilimsel dünyaya duyurulmasıdır.
 - Çalışma yazarlar tarafından bizzat yapılmış olmalıdır.
 - Bilime özgün katkısı ve içeriğin doğruluğu bağımsız hakemlerce onaylanmalıdır.
- **Derleme-Tarama makalesi (Survey)**
 - Belirli bir konuda yapılmış özel çalışmaların derlenmesidir.
 - Yöntemleri, malzemeleri, sonuçları karşılaştırabilir.
 - Çalışmanın içeriği araştırma makalelerinin içeriklerinden oluşur.
 - Yazar(lar) genellikle bu konuda çalışma yapmışlardır.
 - Katkısı ve içeriğin daha önceden karşılaştırılmamış olması hakemlerce onaylanır.

Bildiri

- Bilimsel konferanslara sunulan çalışmaların yayımlanmış halidir.
- Konferansın belirli bir konusu vardır.
- Konferansa gönderilen bildirilerin içeriği ve uygunluğu, konferans düzenleme kurulunun oluşturduğu hakem heyetince değerlendirilir.
- Büyük bir çalışmanın bir kısmını ya da süren bir çalışmada varılan noktayı bilimsel camiaya aktarır.
- Çalışma yazarlarca yapılmış olmalıdır.
- Makaleler ile aynı yapıda ancak daha kısa yazılırlar.

Bildiri Türleri

- Ulusal
- Uluslararası
- Tam metin:
 - Konferansta sunularak sonuç metninde tam metin olarak yer alan bildirilerdir.
- Geniş özet:
 - Sonuç metninde özet olarak yer alır. Tam yayın olarak değer görmez.
- Poster:
 - Konferanslarda poster sunum oturumlarında ayrılmış salonda diğer tüm posterlerle birlikte sunulur. Sonuç metninde (çoğunlukla) yer almaz.

Tez

- Diploma derecelerinde yapılan araştırma ve çalışmaların sonuç raporudur.
- Konu hakkında en detaylı içeriğe sahiptir.
 - Bu yüzden uzun yazılırlar.
- Kabulü için bilimsel jüri önünde sunularak savunulması gereklidir.

Tez Türleri

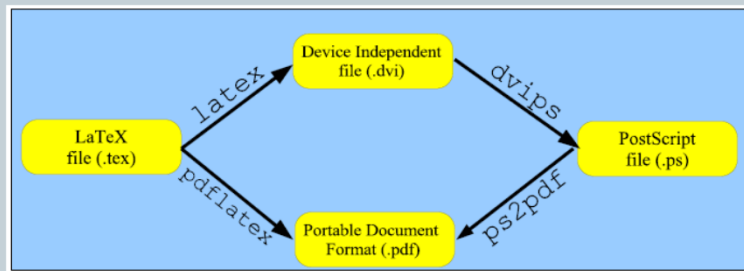
- **Bitirme çalışması**
 - Lisans mezuniyetinde hazırlanır.
- **Yüksek lisans tezi**
 - Yüksek Lisans (Master) tamamlanması için hazırlanır.
 - Genellikle içerikten en az bir uluslararası bildiri hazırlanması beklenir.
- **Doktora tezi**
 - Doktora derecesinin alınması için gereklidir.
 - İçerikten en az bir indeksli makale ve iki uluslararası bildiri hazırlanması beklenir.

Teknik Rapor

- Bir konu hakkında yapılan çalışmanın detaylarını sonuçlarını içerir.
- Üniversiteler, laboratuvarlar, çalışma grupları, şirketler, kamu kuruluşları tarafından hazırlanıp genel kullanıma sunulur.
- Genel bir formatı yoktur.
 - Karşılaştırma, gözlem, anket, deney sonuçları
 - Değişik metotların denenmesiGibi sonuçların açıklanmasını sağlar.
- İçeriğin doğruluğundan raporu hazırlayan sorumludur. Hakem veya jüri incelemesinden geçmez.

LaTeX

LaTeX Çıktı Oluşturma

LaTeX Dili

- Komutlar her zaman `\` ile başlar
- Komut parametreleri küme parantezi içindedir `{ ... }`
- Seçimlik parametreler köşeli parantez içindedir `[...]`
 - `\documentclass[11pt]{article}`
 - `\usepackage[english]{babel}`
- Komut ortamları `\begin{...}` ve `\end{...}` arasındadır
- Yorumlar `%` ile başlar
- `#`, `$`, `&`, `~`, `_`, `^`, `%` özel karakterlerdir

Temel TeX Dosya Yapısı

```
\documentclass[options]{document_class}

% preamble

\begin{document}

% document

\end{document}
```

intro.tex


```
\documentclass[12pt]{article}  
\usepackage[english]{babel}
```

```
\begin{document}  
\section{Introduction}
```

LaTeX is a document preparation system used to create documents of high quality typography.

It is mostly used in the fields of mathematics and natural sciences, but can in fact be used for any type of publication.

```
\end{document}
```

LaTeX hatalar- uyarılar

- Doküman içeriğinde hata yaparsanız TeX derlenmez, sonuç-çıkı oluşmaz
- Size hatayı bildirir
- Çıktıda düzgün olmayacak içerik verdiğinizde, TeX derleyicisi sonucu üretir, ama sizi uyarır
- Yazını içindeki boşlukları LaTeX ayarlar
 - Boşluk verdiğiniz gibi olacaksa, \ ile başlatın
 - ~ ile kelimenizin bölünmesini engelleyebilirsiniz
 - Zorla yeni satır için \newline kullanın.

Ödev + Gelecek Ders

- **Ödev:**

- Akademik yayınlar önemlerine göre üç seviyeye ayrılır.
- Öğrendiğiniz yayın türlerinin hangi seviyeye girdiğini araştırıp raporlayın.
- Teslim: Gelecek ders.

- **Gelecek Ders:**

- Literatür Tarama
- Araştırma Yöntemleri
- Arama Yöntemleri
- LaTeX'te Doküman Formatlama